

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická

Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

posudek oponenta

Práci předložil – předložila: Aneta Miklasová

Název práce: Téma rasismu a homosexuality v dětských pohádkách

Hodnotitel: Mgr. Vladimíra Brčáková

1. CÍL PRÁCE:

Cíl daný titulem splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Bakalářská práce (dále jen BP) je koncipována na část teoretickou, která má sledovat pohádku jako žánr v kontextu psychologickém, pedagogickém i literárním, a na část praktickou, která se zabývá autorskými pohádkami s avizovanou tematikou homosexuality a rasových předsudků. Dotazníkové šetření, jež na náhodném vzorku respondentů sleduje vztah české společnosti k dětským knihám s tematikou homosexuality a etnických stereotypů, vkládá pohádku do sociokulturního kontextu. Žel kapitola o kulturních studii není s touto skutečností ústrojně propojena, spíše zůstává izolovanou částí BP.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Kvalitu práce snižuje celá řada syntaktických chyb (s. 2, 7, 8, 9, 11, 14, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 40). Místo se vyskytují též chyby morfologického charakteru (s. 10, 14, 23, 27) či překlepy (s. 25). V některých pasážích (s. 23, 29, 30) se projevuje autorčin deficit formulační, užitý styl nepatří do odborného komunikátu. Seznam použitých zdrojů není rozlišen na primární a sekundární tituly. Literatura navíc není řazena abecedně, a to porušuje základní normy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Mluvíme-li o lidové pohádce coby prostředku výchovy, je zároveň nutné zmínit její původní neintencionalitu, jejíž prvky (motivy brutality či sexuality) byly v dětských edicích eliminovány či zeslabeny tak, aby se smysl tradované fabule nepoškodil. Pohádky bratří Grimmů, které začínají vycházet v desátých letech 19. století, nebyly primárně určeny dětem, rozhodně k nim hned nesměřovaly, jak se píše na straně 4, jednalo se totiž o klasické adaptace, v jejichž literární stylizaci autoři usilovali o autentický tvar folklorní předlohy. Právě pro respektovanou neintencionalitu jsou pohádky bratří Grimmů ve srovnání s jinými adaptacemi hodnoceny jako hororové. Teprve v pozdějších vydáních 50. let ztrácely na nátlak samotných čtenářů charakter záznamové práce a více se přizpůsobovaly potřebám dětského recipienta. Též není pravda, že Božena Němcová se snažila upravovat lidové příběhy pro dětské publikum, jak autorka konstatuje na straně 8. Podobných pomýlení je v práci vícero. Sběratelská činnost jistě nemizí (ani pomalu) ve 2. polovině 19. století. V autorské pohádce nejsou polidšťovány pohádkové příběhy, nýbrž pohádkové (původně mytické) postavy apod. L. Carrolla by bylo nanejvýše záhodno uvést jako zakladatele autorské pohádky nonsensového typu. Vždyť česká autorská pohádka zejména 60. let, jež autorka

označuje za nejúspěšnější období ve smyslu tvorby, se právě Carrollem nechává inspirovat, navazuje na nonsensové vyprávěcí postupy a tvořivě je rozvíjí. Žel o tom se v BP nedočteme ani řádku. Praktická část BP se z větší míry omezuje na deskriptci obsahu vybraných knih, mapování jejich recepce, vše bez hlubšího interpretačního vhledu (například v knize Hany Doskočilové se přímo nabízí vytvořit paralelu mezi Vajdušem, který zabije člověka v sebeobraně, a Mojžíšem, který při obraně židovského otroka zabije Egyptana; motiv Vajdušovy kouzelné hole odkazuje k Mojžíšově holi; a nevádí, že látka židovského exodu byla již zpracována v kapitole O dlouhé cestě; motiv praku a poraženého obra, jenž je do jmenovaného příběhu vklíněn, zase připomíná podobenství o Davidovi a Goliášovi; H. Doskočilová třístí biblické příběhy a jejich střípky bez respektu k původní chronologii nově zpracovává, variuje v kontextu romských pohádek).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

K dotazníku (konkrétně k bodu 6) mám připomínku: Nabízená varianta odpovědi „musel/a bych si o tom nejdříve zjistit více informací“ přece neříká o čem. Za ukazovací zájmeno „to“ lze dosadit cokoliv. Respondent volbou této odpovědi nemusí myslet fakt, že potřebuje více informací o problematice homosexuality či rasismu nebo o psychologickém vývoji dítěte, nýbrž více informací o knihách, které vytyčené téma zpracovávají. Nejen téma, ale též způsob jeho estetického ztvárnění je rozhodujícím kritériem pro výběr vhodné četby. Nejednoznačnost nabízené odpovědi zpochybňuje závěry, ke kterým autorka ve své BP dochází.

6. NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň **dobře**.

Datum: 20. 5. 2016

Podpis:

